

**Тема: «Протидія
гендерно
зумовленому
насильству»**

фото Олекси Манна з сайту Ukraine War
Art Collection «Мистецтво під час війни»

Історія

Історично

сексуальне та ґендерно-зумовлене насильство вважалися неминучим побічним продуктом війни, а не злочином, який потрібно переслідувати

Після Другої світової війни статuti Міжнародних військових трибуналів у Нюрнберзі та Токіо, які були створені для переслідування злочинів, скоєних у воєнний час, не визнавали сексуальне та ґендерно-зумовлене насильство злочинами

Сучасність

**Сьогодні
злочини
сексуального та
ґендерно-
зумовленого
характеру є
грубим
порушенням
міжнародного
права**

Сучасні воєнні конфлікти супроводжуються систематичним сексуальним насильством

В Бангладеш (1971)	близько 200 000 жінок були зґвалтовані
У колишній Югославії	було зґвалтовано щонайменше 60 000 жінок
в Руанді в 1994 році лише за три місяці геноциду	були зґвалтовані від 100 000 до 250 000 жінок
в Сьєрра-Леоне (1991–2002) під час громадянської війни	були зґвалтовані 60 000 жінок
у Ліберії (1989–2003)	були зґвалтовані понад 40 000 жінок
у Демократичній Республіці Конго з 1998 року	були зґвалтовані принаймні 200 000 жінок

**Запобігання та протидія насильству за ознакою статі
(домашнє насильство, торгівля людьми)**

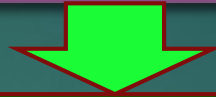
Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція)

(11 травня 2011 р. Ратифікована 22 червня 2022 р.)

Цілями Стамбульської Конвенції визначено

- захист жінок від усіх форм насильства, недопущення кримінального переслідування та ліквідація насильства стосовно жінок і домашнього насильства;
- сприяння ліквідації всіх форм дискримінації стосовно жінок та заохочення дійсної рівності між жінками та чоловіками, у тому числі шляхом надання жінкам самостійності;
- розробка всеосяжних рамок, політики та заходів для захисту всіх жертв насильства стосовно жінок і домашнього насильства та надання їм допомоги;
- заохочення міжнародного співробітництва з метою ліквідації насильства стосовно жінок і домашнього насильства;
- забезпечення підтримки та надання допомоги організаціям та правоохоронним органам в ефективному співробітництві для прийняття
- комплексного підходу до ліквідації насильства стосовно жінок і домашнього насильства

Насильство за ознакою статі (гендерне насильство)

діяння, спрямовані проти осіб через їхню стать, або поширені в суспільстві звичаї чи традиції (стереотипні уявлення про соціальні функції (становище, обов'язки тощо) жінок і чоловіків), або діяння, що стосуються переважно осіб певної статі чи зачіпають їх непропорційно, які завдають фізичної, сексуальної, психологічної або економічної шкоди чи страждань, включаючи погрози таких дій, у публічному або приватному житті

ВИДИ ГЕНДЕРНОГО НАСИЛЬСТВА

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

психологічне, сексуальне, економічне і фізичне насильство;

злочини проти статевої свободи і статевої недоторканості особи

зґвалтування, насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, примушування до вступу в статевий зв'язок, статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, розбещення неповнолітніх

торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини

усі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову вагітність

сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією

Сексуальне насильство

“

є будь-яким актом сексуального характеру, що вчиняється щодо будь-якої особи за обставин, які носять примусовий характер і не обмежується фізичним вторгненням в людське тіло і може включати дії, не пов'язані з проникненням або навіть фізичним контактом

(Міжнародний кримінальний трибунал щодо Руанди (МКТР) справа Akayesu)

”

“

це будь-який акт сексуального характеру або спроба його вчинити; небажані сексуальні зауваження або загравання, акти торгівлі людьми, або будь-які дії інші проти сексуальності людини з використанням примусу, що здійснюються будь-якою людиною незалежно від його взаємовідносин з жертвою, в будь-якому місці

(Доповідь УВКПЛ)

”

Віктимізація

це процес перетворення особи або соціальної групи на жертву злочину, а також результат такого процесу

ситуація, за якої з причини звернення особи із скаргою щодо СНПК ця особа або інші особи, які виступили на її підтримку, зазнають обмеження у захисті, визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами

“

«Що? Кастрація? В Україні цього не роблять! Хочу попередити вас обох, що розслідування ваших заяв потребуватиме багато часу. Це затягне процес як мінімум на два-три місяці. Ви маєте це знати!». –

Реакція судді на заяву жертви про те, що після його арешту «чоловік у чорній уніформі та балаклаві погрожував каструвати мене».

”

СТИГМА

це соціальний стереотип, який відображає упереджене ставлення оточуючих до окремих осіб, груп людей або, навіть до самого себе на підставі реальних чи приписуваних їм якостей.

“

«Навіщо мені розповідати, що сталося зі мною? Ніхто не зможе допомогти, ніхто не зможе знайти тих, хто це зробив. Ніхто їх не покарає». –

Особа, яка пережила сексуальне насильство на території, яка контролюється озброєними групами

”

Сексуальне насильство пов'язане із конфліктом (СНПК)

“

стосується зґвалтування та будь-якої іншої форми сексуального насильства, скоєного проти дітей, жінок, чоловіків, людей старшого віку, яке прямо чи опосередковано пов'язане з конфліктом

”

Сексуальне насильство пов'язане із конфліктом (СНПК)

становить порушення прав людини,
якщо

1. воно спричиняється державною посадовою особою чи з підбурювання, за відома або мовчазної згоди державної посадової особи,
2. якщо держава не забезпечує ефективне розслідування, притягнення до відповідальності та покарання злочинців відповідно до тяжкості злочину,
3. якщо держава не вживає належних заходів для захисту осіб від сексуального насильства з боку державних і недержавних акторів

(Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 1984 р.; Стамбульський Протокол (2014 р.))

Заборонено!!!

“

Зґвалтування та інші форми сексуального насильства заборонені як під час міжнародних, так і під час неміжнародних збройних конфліктів , у тому числі відповідно до звичаєвого права.

”

“

**заборонено «насилля над життям та особистістю», у тому числі жорстоке поводження та катування і «наругу над людською гідністю», що включає в себе і сексуальне
НАСИЛЬСТВО**

”

Римський статут Міжнародного кримінального суду (МКС)

це міжнародний договір, що заснував Міжнародний Кримінальний Суд. Статут був ухвалений 17 липня 1998 року та набрав чинності з 1 липня 2002 року. Саме він встановлює юрисдикцію та функціонування МКС.

Зґвалтування та інші форми сексуального насильства

Можуть становити та бути складовими

- **ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ,**
- **злочинів проти людяності,**
- **геноциду,**
- **катувань**
- **та інших порушень прав людини та гуманітарного права**

Акти сексуального насильства тягнуть за собою відповідальність :

- **держави,**
 - **всіх сторін конфлікту,**
 - **індивідуальну кримінальну відповідальність**
- (Римський Статут Міжнародного кримінального суду (МКС))

19 ЧЕРВНЯ

**МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ ІЗ
СЕКСУАЛЬНИМ НАСИЛЬСТВОМ
В УМОВАХ КОНФЛІКТУ**

Проголошено з 2015 року
Генеральною Асамблеєю
ООН

У 2018 році Норвезький Нобелівський Комітет прийняв рішення нагородити Нобелівською Премією миру Надію Мурад (єзидську правозахисницю) та Деніса Муквеге (лікар ДР Конго) за їх зусилля щодо припинення використання сексуального насильства як засобу ведення війни та збройного конфлікту

